

Areszt obozowy - 28 cel w podziemiach bloku nr 11

Cele znajdujące się w podziemiach bloku nr 11 zwane bunkrami były oznaczone numerami od 1 do 28, przy czym 7 pierwszych cel przeznaczono dla kobiet, a w pozostałych przebywali mężczyźni. W zależności od przeznaczenia dzieliły się one na trzy rodzaje:

- pierwszy stanowiły zwykłe cele, w których osadzano więźniów na okres śledztwa lub po wymierzeniu im kary chłosty. Narażeni oni byli na częste selekcje zwane „wybiórkami” lub „oczyszczaniem bunkra”, przeprowadzane przez funkcjonariuszy obozowego gestapo. Wybranych więźniów rozstrzeliwano na dziedzińcu bloku nr 11 pod Ścianą Straceń, bądź osadzano w karnej kompanii,
- drugi rodzaj to cele ciemnice - bez okien, posiadające jedynie małe wentylatory o wymiarach 18x18 cm, osłonięte od strony zewnętrznej blaszanym koszem. Wyjątek stanowiła cela nr 8, która nie miała wentylatora. Do dzisiaj jako ciemnice zachowane są cele oznaczone numerami 8 i 20. W pozostałych celach-ciemnicach jeszcze w czasie istnienia obozu wykuto otwory okienne. W ciemnicach osadzano więźniów za różne „przewinienia” obozowe. W 1941 r. ginęli w nich również śmiercią głodową więźniowie, których komendant lub kierownik obozu skazał na śmierć głodową w odwet za udane ucieczki więźniów. W celi nr 18 zginął ojciec Maksymilian Maria Kolbe*,

* W dniu 29 lipca 1941 r.: „Kierownik obozu Fritsch (...), w odwet za ucieczkę więźnia wybrał 10 zakładników spośród więźniów w bloku nr 14, skazując ich na śmierć głodową. Podczas selekcji wystąpił z szeregu (...) franciszkanin O. Maksymilian Rajmund Kolbe (nr 16670) i zwrócił się do Fritscha z prośbą o włączenie go do grupy przeznaczonej na śmierć w miejsce jednego z wybranych i rozpaczających więźniów – Franciszka Gajownicza (nr 5659). Fritsch (...) wyraził zgodę na zamianę. Wyselekcjonowanych 10 więźniów odprowadzono do bunkra bloku 11”.

W dniu 14 sierpnia 1941 r.: „Po śmierci współtowarzyszy i przeżycia ponad 2 tygodni w bunkrze bloku 11 Ojciec Maksymilian Rajmund Kolbe został uśmiercony zastrzykiem fenolu przez Hansa Bocka (więźnia nr 5), pełniącego wówczas funkcję starszego bloku (Blockältester) w więźniarskim szpitalu obozowym”.

Danuta Czech, Kalendarz wydarzeń w KL Auschwitz, Oświęcim 1992, s. 76 i 79.

- trzecim rodzajem cel były cztery cele do stania (Stehzel-
le), o podstawie kwadratu 90x90 cm, których ściany dzia-
łowe zostały zburzone jeszcze w czasie istnienia obozu i
dopiero po wyzwoleniu je zrekonstruowano.

Adam Cyra